

แนวความคิด ในการจัดการเรียนการสอนภายในหน่วย “ความทันสมัยด้านการฝึก” ของ กองพลทหารราบที่ ๗

๑. ทำไมต้องฝึก?

ไม่ควรจะเป็นคำถาม เมื่อถูกใครถามก็ไม่จำเป็นต้องตอบ แต่ที่ควร
จะถาม แม้ใครไม่ถามก็ควรหาคำตอบให้ได้ก็คือ “ในเมื่อรู้ว่าการฝึกสำคัญ
เพียงใด ทำไมจึงยังคงถูกละเลย”?

อย่างไรก็ตาม หากจะต้องตอบอีกครั้งว่า ทำไมต้องฝึก ก็ต้องตอบว่า
ต้องฝึก เพราะ

๑.๑ การฝึก คือสิ่งที่ต้องครอบคลุมหมดทุกสิ่งรอบด้าน และควร
จะสัมพันธ์กับงานทุกอย่างที่หน่วยทหารต้องทำ - วันต่อวัน หมายรวมถึง
งานที่จะเกิดขึ้น และต้องทำในวันข้างหน้าด้วย

“Training is all - encompassing and should be related
to everything a unit does all can have happen to it”

(จากหนังสือเรื่อง Common sense training: “A working
Philosophy for Leaders” โดย Lieutenant General Arthur S.
Collins, Jr.)

๑.๒ สวัสดิการ ที่ดีที่สุด สำหรับทหาร คือการฝึกชั้นเลิศ

“The best form of welfare is first class training” (General Erwin Rommel)

๑.๓ “หน้าที่ ของผม ไม่ใช่การนำทหารไปตายเพื่อชาติของเรา แต่ต้องทำให้ศัตรูต่างหากที่ต้องตายเพื่อชาติของเขา”

“It is not my job to ensure that my soldiers die for their country. It is my job to make sure that the other bastards die for theirs”.

(General George S. Patton)

๑.๔ “ที่นายทหาร จะถือว่าตนฉลาดพอ ตนมีความสามารถพอ ตนใจเย็นพอ ที่จะคิดทำการขึ้นได้ทันควันในเวลาสงคราม เพื่อแก้ปัญหา ยากเข็ญที่ข้าศึกจะตั้งวางให้ตนแก้ไขสำเร็จได้นั้น ต้องนับว่าเป็นการ ประมาทอย่างอกุศล”

ผู้ที่ยึดถือเอาความว่า “การสงครามเท่านั้นจะสอนให้รู้วิธีทำ สงคราม” ขึ้นบังตนสำหรับไม่ทำอะไรในเวลาสงบศึกนั้น ย่อมแสดงตน ว่าเป็นผู้เกียจคร้านไม่เอาการเอางานเท่านั้นเอง

เราสามารถรู้วิธีทำสงครามได้ดี โดยที่ตระเตรียมในเวลาสงบศึก ใครละทิ้งการตระเตรียมนี้เสีย ได้ชื่อว่าผู้นั้นนำตนไปหาความพราชัย ซึ่งสำหรับนายทหารแปลว่าละทิ้งหน้าที่ซึ่งตนมีต่อชาติบ้านเมือง”

(จากหนังสือ หัวข้อยุทธวิธีทั่วไป โดย พลเอก สมเด็จพระเจ้าน้อง ยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ ทรงเรียบเรียงในพุทธศก ๒๔๕๗ - ๒๔๕๘” - คัดลอกจากฉบับเดิม)

ดังนั้น กิจสำคัญของทหารคือการฝึก และคำว่า “การฝึก” ในที่นี้ หมายรวมถึง การศึกษา, การพัฒนาความเป็นทหารอาชีพ (Professional Development) ในทุกด้าน และกระบวนการเรียนรู้ทุกกรณี

๒. จะฝึกอะไร?

การฝึก หากคิดสักแต่เป็นเพียง ทำตามสั่ง, ตามวงรอบ, ตาม ฤดูกาล หรือเป็นเพียงกิจกรรมแล้ว อะไรก็ได้ และอะไรก็ใช่ แต่การฝึกที่เป็นชั้นเลิศ - “First class training” สำหรับทหารของชาติแล้ว ที่ว่ามานั้น ไม่ใช่ทั้งสิ้น

จะฝึกอะไร ควรตอบคำถามก่อนว่า เราและหน่วยของเรา “ทำอะไร” – คำตอบอย่างทหารอาชีพก็คือ “ทำกิจของทหาร” และ “กิจอื่น” ที่จำเป็นต้องใช้ศักยภาพ/ขีดความสามารถของทหาร กิจของทหารประกอบด้วย

- กิจเฉพาะมาตรฐานสำหรับทหารทุกคน (Common Tasks)
- กิจเฉพาะ ตามตำแหน่ง/หน้าที่ และชำนาญการทางทหาร (Military Occupational Specialties: MOS)
- “กิจเฉพาะสำคัญเพื่อการบรรลุภารกิจ” (Mission Essential Task List: METL) ที่หน่วยได้รับมอบ
- หมายรวมถึงการศึกษาและการพัฒนาความเป็นทหารอาชีพ (Professional Growth Development) ทั้งสิ้นที่สามารถดำเนินการได้ ภายในหน่วย

ทั้งนี้ ให้สอดคล้องกับแนวทางการเตรียมและใช้กำลังของ กองทัพบก ตามเอกสารแผนการพัฒนากองทัพบก ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ และ จากภารกิจ, นโยบาย, คำสั่ง และแผนงาน/โครงการของหน่วยเหื่อนันเอง

ดังนั้น ทุกคนในทุกหน่วยต้องคิดเองและรู้เองได้ว่า ควรจะฝึกอะไร เพราะอะไร และแต่ละเรื่องที่ฝึก ไม่ว่าจะเป็น Common Tasks, MOS หรือ METL กิจเฉพาะเป็นบุคคลคืออะไร/เป็นหน่วยคืออะไร, เงื่อนไขคืออะไร, มาตรฐานของบุคคลคืออะไรและเป็นหน่วยคืออะไร หากจะคิดให้ครอบคลุม อาจแบ่งเรื่องที่จะฝึกออกเป็น ๓ ลักษณะ หรือ ๓ ระดับ ดังนี้

๒.๑ ที่เคยทำมาแล้ว ตั้งคำถามและหาคำตอบร่วมกันทั้งหน่วย ให้ได้ว่า ที่เคยทำมาแล้วนั้น ผลเป็นอย่างไร? – เมื่อดูจากการสรุปบทวน หลังการปฏิบัติ (After Action Review: AAR), ประสบการณ์, บทเรียนจากการรบ/การปฏิบัติงาน และบรรดา “เมฆหมอก และความฟืดของสนามรบ (Fog of war/ Friction in war) แล้ว สิ่งเหล่านั้นบอกอะไรเราบ้าง? - เมื่อตอบได้แล้ว ให้นำเอา Common Tasks, MOS รวมทั้งวิเคราะห์หาค่า “Parameter” ของการปฏิบัติภารกิจในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งประกอบด้วย กิจเฉพาะ (Task), เงื่อนไข (Condition), และมาตรฐาน (Standard) มา ฝึกซ้ำแล้วซ้ำอีก ฝึกจนกระทั่งสามารถแก้ไขจุดอ่อน, สร้างมาตรฐานใหม่, ได้ขีดความสามารถใหม่, เกิดองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมใหม่ที่เหนือกว่า ในอดีต และมั่นใจได้ว่าจะต้องดีขึ้นกว่าเดิม หากจะต้องปฏิบัติอีกในปัจจุบัน และอนาคต คำตอบเหล่านี้ จะทำให้เรารู้ว่า ควรจะฝึกอะไร?

ในขั้นนี้ “จะฝึกอะไร”? เป็นคำถามระดับ Under Graduate (ปริญญาตรี) ของการทหาร

๒.๒ ที่กำลังทำอยู่ อาจเป็นตามเงื่อนไขดังนี้

๒.๒.๑ เป็นสิ่งใหม่ที่ไม่เคยทำมาก่อน

๒.๒.๒ เป็นสิ่งที่ทำต่อเนื่องมาจากอดีต

๒.๒.๓ เป็นสิ่งที่ทำต่อเนื่องจากอดีต, ปัจจุบัน และอนาคต

“กำลังทำอยู่” อาจหมายถึงอยู่ภายในห่วงปิงปวงประมาณ หรือตามกรอบเวลาของ ภารกิจ, นโยบาย, คำสั่ง และแผนงาน/โครงการ ของหน่วยเหนือ ในองค์กรแห่งการเรียนรู้ แม้ในระหว่างปฏิบัติการก็ต้องฝึก (In - Mission Training) ฝึกเพื่อปรับเปลี่ยนการปฏิบัติการให้ดีขึ้น การปรับเปลี่ยน ทำได้ตลอดเวลา แม้ในท่ามกลางภารกิจ (Halftime Adjustment)

ในขั้นนี้ “จะฝึกอะไร”? เป็นคำถามระดับ Master’s Degree (ปริญญาโท) ของการทหาร

๒.๓ ที่จะต้องทำในอนาคต

๒.๓.๑ “อนาคต” โดยมิติของเวลา อาจเป็นสิ่งที่เคยทำมาแล้วก็ได้ หรือยังไม่เคยทำมาก่อนเลยก็ได้ ซึ่งรู้แล้วว่า จะต้องทำในอนาคต จึงต้องมีการฝึกเตรียมการต่อภารกิจเหล่านั้น (Inductive Training)

๒.๓.๒ “อนาคต” โดยมิติความผันแปร (Dynamics) ของสภาวะแวดล้อมที่เข้าปฏิบัติการ (Operational environment) ยุคใหม่ซึ่ง

- ผันแปรเร็ว (Volatility)
- ไม่แน่นอน (Uncertainty)
- ซับซ้อน (Complexity)
- กำกวม (Ambiguity)

สิ่งที่ต้องเผชิญ จะเป็นสิ่งที่ไม่เคยพบมาก่อน แม้ว่าจะเกิดขึ้นภายในห้วงหรือกรอบเวลาของภารกิจในปัจจุบัน หรือแม้แต่ที่เคยทำมาแล้วในอดีตก็ตาม เราจะไม่สามารถนำประสบการณ์ หรือบทเรียนจากการบ/การปฏิบัติงาน มาใช้โดยตรง/แบบเดิม โดยไม่มีการพลิกแพลงได้อีกเลย ทั้งจะนำมาจำแนกเป็น กิจเฉพาะ, เจื่อนไข และมาตรฐาน เพื่อทำการฝึกล่วงหน้า ก็ไม่สามารถทำได้ จึงเป็นความท้าทายของผู้นำทั้งทางทหาร, การเมือง และประชาคมความมั่นคงของโลกยุคใหม่ ที่ต้องเป็น “ผู้นำที่พลิกแพลง” (Adaptive Leaders) ในส่วนของทหารนั้น ต้องปฏิรูปการฝึก (Training Transformation: T2) ครั้งใหญ่ คู่ขนานกับการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ทางการศึกษาเรียนรู้ (Learning paradigm) ครั้งสำคัญที่จะทำให้ระบบการเตรียมกำลังของกองทัพ เป็นระบบการสร้างสภาวะเพื่อการเรียนรู้ (To learn), การแก้ไขปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้า (To improvise) และการพลิกแพลง (To adapt) ต่อภัยคุกคามที่มีความเปลี่ยนแปลง (Constantly changing threats) ตลอดเวลา

“จะฝึกอะไร”? ในขั้นนี้ จึงเป็นคำถามในขั้น Ph.D. (ปริญญาเอก) ของการทหาร

๓. แล้วจะฝึกอย่างไร? คำถามทั้งหมด ตั้งแต่

- “ทำไมต้องฝึก”?
- “เหตุใดการฝึกจึงถูกละเลย”?
- “จะฝึกอะไร”? จนถึง
- “จะฝึกอย่างไร”? นั้น

ผู้บังคับหน่วยและกำลังพลทุกคนในหน่วยนั้นๆ ต้องตอบเอง/ทำเองเป็นหลัก และเป็นส่วนใหญ่ เพราะภัยคุกคาม และสภาวะแวดล้อมของปฏิบัติการยุคใหม่ ทำให้พลวัต, พัฒนาการ, แนวคิด/ทฤษฎี, องค์ความรู้ และนวัตกรรมด้านการฝึกยุคใหม่ ไม่เพียงแต่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนตามให้ทันเท่านั้น แต่ต้องเปลี่ยนแปลงถึงขั้นต้อง “ปฏิรูป” (Transform) และจากการปฏิรูปนี้เอง ทำให้การฝึกซึ่งเดิมเคยเป็นกระบวนการที่คิดและทำจากบนลงล่าง ต้องเปลี่ยนเป็น จากล่างขึ้นบน - “Bottom up หรือ Unit generated training” ส่วนที่หลงเหลือไว้ให้เป็นกรรมวิธี จากบนลงล่าง (Top down) ก็คือ “คำแนะนำ”

๔. คำแนะนำ

๔.๑ คำแนะนำเชิงนโยบาย

นโยบายของ ผบ.ทบ. เรื่องการจัดการเรียนการสอนภายในหน่วย

๔.๑.๑ ใช้หัวงที่ว่างเว้นจากการฝึกตามวงรอบประจำปี โดยไม่ใช่งบประมาณ

๔.๑.๒ Unit School ไม่ใช้การฝึกประจำวัน

๔.๑.๓ จัดเป็นหลักสูตรครบทั้งระบบ จบหลักสูตรแล้วมีการมอบประกาศนียบัตร

๔.๑.๔ จัดให้สัมพันธ์กับกลุ่มค่าย, ที่ตั้ง, ข้อจำกัดของครู และสภาพภูมิประเทศ

๔.๑.๕ ปรับปรุงให้เป็นมาตรฐาน และพัฒนาเครื่องช่วยฝึกตามแนวทาง พล.ร.๒ รอ.

๔.๒ การจัดการเรียนการสอนภายในหน่วยของ ทท.๓

๔.๒.๑ แบ่งมอบความรับผิดชอบการจัดตั้ง Unit School ตามลักษณะกลุ่มค่าย และที่ตั้งหน่วย จำนวน ๑๗ กลุ่ม

๔.๒.๒ เรื่องที่ฝึก ดำเนินการให้ครอบคลุมภารกิจหลักของ ทบ. ๔ ประการ ได้แก่ การป้องกันประเทศ, การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ, การแก้ไขปัญหา จสต. และการปฏิบัติการทางทหาร นอกเหนือการสงคราม

๔.๓ คำแนะนำของ ผบ.พล.ร.๗

๔.๓.๑ การฝึกทุกหลักสูตร ต้องฝึกครู (Train the Trainers) ก่อนเสมอ

๔.๓.๒ ยื่อนำเรื่องที่ฝึกตามวงรอบการฝึก มาฝึกใน Unit School

๔.๓.๓ ผู้บังคับหมู่ปืนเล็ก ควรผ่านการฝึกหลักสูตรผู้ชำนาญการทหารราบ

๔.๓.๔ ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ (ICT) สนับสนุนการฝึกทางไกลเชื่อมโยงการฝึกแบบต่างๆ เข้าด้วยกัน เช่น การฝึกปัญหาที่บังคับการ, การฝึกทางยุทธวิธีโดยไม่ใช้หน่วยทหาร และการฝึกภาคสนาม

๔.๒ เชิงแนวคิด/ทฤษฎี และ หลักนิยม (เทคนิค/ยุทธวิธี/ระเบียบปฏิบัติ)

๔.๒.๑ ปฏิรูปการฝึกเพื่อเอาชนะสงครามอนาคต (Training Transformation: T2 - to win the Future War)

๔.๒.๒ ฝึกอย่างที่จะรบ แต่ไม่รบตามที่ฝึก (Train as we fight, do not fight as Trained)

๔.๒.๓ การฝึกเสมือนจริง (Virtual Training)

๔.๒.๔ การฝึกปฏิบัติการบนฐานดุลยพินิจ (Discretionary Action Training)

๔.๒.๕ การเรียนรู้และความก้าวหน้า (ของหน่วยใหม่) ในการปฏิบัติการกิจ (ต่อจากหน่วยเก่า - Learning Curve)

๔.๒.๖ การเตรียมและใช้กำลัง ตามแนวความคิด “War room คู่แฝด/หน่วยคู่แฝด” (Twin War room)

๔.๒.๗ แหล่งชุมนุมและขยายความรู้ของทหารอาชีพ (Professional Forum)

๔.๒.๘ ผู้นำที่พลิกแพลง (Adaptive Leaders)

๔.๒.๙ (ปฏิรูป) การเรียนรู้เพื่อพลิกแพลงเอาชนะภัยคุกคาม อสมมาตร (Learning to Adapt to Asymmetric Threats)

๔.๒.๑๐ คำแนะนำใหม่ๆ จะติดตามมาโดยต่อเนื่อง

๔.๓ ระบบการจัดการฝึก และหลักนิยมเดิม ยังคงยึดถือปฏิบัติ

๔.๓.๑ การฝึกที่มุ่งเน้นผลการปฏิบัติ (Performance Oriented Training)

๔.๓.๒ การฝึกมุ่งเพื่อการรบ (Combat Focused Training)

๔.๓.๓ การฝึกทำการรบ (Battle Drill)

๔.๓.๓ การฝึกอื่นๆ เช่น การฝึกทบทวน, การฝึกแก้ไขจุดอ่อน, การฝึกดำรงมาตรฐาน, ฯลฯ

๔.๔ การพัฒนาการฝึก

๔.๔.๑ ให้ความสำคัญในการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ทั้งด้าน เครื่องช่วยฝึก, เทคนิค/ยุทธวิธี/ระเบียบปฏิบัติ และหลักนิยมที่เกี่ยวข้อง

๔.๔.๒ เสริมสร้างความทันสมัยในการฝึกด้วยการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน (เช่น โปรแกรม ภาพเคลื่อนไหว), ห้องเรียนอเนกประสงค์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกอื่นๆ

๔.๕ ในหน่วยทหาร มีการฝึกตลอดเวลา การฝึก ไม่จำเป็นต้องรอให้เกิดขึ้นแต่ในสนามฝึกและตามวงรอบการฝึกเท่านั้น แต่ต้องทำให้เกิดขึ้นทุกแห่งทุกหน ทุกเวลา ไม่ว่าจะเป็น บนบก., ที่กองร้อย, ในโรงรถ, โรงเลี้ยง แม้แต่ในโรงนอน ทุกๆ การกิจ และทุกๆ กิจกรรมในชีวิตประจำวัน ของทหาร คือโอกาสสำหรับการฝึก ด้วยการใช้อาวุธผู้นำ สร้างบรรยากาศ การบังคับบัญชา (Command Climate) ที่เกื้อกูล แสวงประโยชน์จาก การกิจและกิจกรรมเหล่านั้น เป็น Parameter ของการฝึก (กิจเฉพาะ, เจื่อนไข, มาตรฐาน) ตามแต่จะเป็น Common Tasks, MOS หรือ METL และตามแต่เทคนิค วิธีการที่เหมาะสม เหลืออยู่ก็ค้นก็ต้องฝึก เพราะ ตลอดห่วงแห่งประวัติศาสตร์การสงคราม ไม่เคยมีหน่วยใดเข้าทำการรบ ประจัญบาน และยึดที่หมาย ด้วยกำลังพลครบถ้วนตามอัตราการจัดเลย ดังนั้นจึง ต้องฝึก, ฝึก, ฝึก - ฝึก, และฝึก เพราะ **“กิจสำคัญของทหารคือการฝึก”**